

ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПОЛІТОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Самуйлік М. М.

*кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна*

Саєнко І. В.

*кандидат політичних наук, доцент
професор кафедри суспільно-гуманітарних наук
Військова академія
м. Одеса, Україна*

Інноваційні педагогічні технології актуальні для сучасників. Вони належать до вічних проблем людства та привертають увагу мислителів різних історичних епох. Проблема інноватики в Україні актуалізувалась у вищій школі після набуття незалежності. Соціально-економічні перетворення в країні та запровадження інформаційно-освітнього середовища обумовили інноваційні зміни як в освіті, так і в організації педагогічного процесу. У зв'язку з цим виникла необхідність в створенні нових більш сучасних навчальних закладів таких як коледжі, гімназії, ліцеї та ін. Причиною тому стали ринкові відносини, що викликали конкуренцію між державними і недержавними навчальними закладами освіти. Здобувачі вищої освіти отримали можливість навчатися там, де більш якісний навчальний процес, нові форми та методи педагогічної діяльності.

Новітні обставини зумовили Україну вступити до Болонського процесу і підписати відповідні угоди, що вимагають запровадження інноваційних педагогічних технологій, таких як кредитно-модульна система навчання, технологія дистанційного навчання та запровадження у педагогічний процес інтерактивних методів навчання. На жаль, реалізація цих завдань була ускладнена виникненням світової пандемії COVID-19 та російським вторгненням в Україну 24 лютого 2022 року, що стало продовженням російсько-української війни, розв'язаної росією ще у 2014 році. В умовах, коли стало неможливим відвідування закладів вищої освіти, виникла необхідність переведення всіх здобувачів на дистанційну форму навчання. Спочатку це були карантинні обмеження у зв'язку з поширенням епідемічної небезпеки COVID-19. Уряд України схвалив постанову про встановлення адаптивного карантину [1], що дало можливість не скорочувати зміст освіти і кількість годин для її опанування, а проводити всі заняття дистанційно для запобігання погіршенню здоров'я тих, хто навчається в синхронному та асинхронному режимах з урахуванням необхідності.

Надзвичайні труднощі виникли в умовах війни. Війна має свою «психологію». Вона активізує інформаційно-психологічні атаки, що побудовані на основі фейкових новин з метою впливу на емоційно-вольову сферу свідомості людини, щоб посіяти в суспільстві страх, паніку, тривогу [2]. На цій основі розгорнулася психологічна війна [3]. Суттєво вплинули на життя в Україні та на діяльність закладів освіти ряд факторів. Постійний запуск росією крилатих та балістичних ракет, як по об'єктах інфраструктури, так і по цивільних об'єктах, в тому числі освітніх закладах, становить загрозу життів всіх громадян, в тому числі здобувачам освіти. Водночас агресор продовжує артилерійські обстріли території та населених пунктів України вздовж державного кордону та на межі з тимчасово окупованим Кримом. Центральною проблемою у країні стало здійснення загальної мобілізації, яка вплинула на значне скорочення кадрового потенціалу держави. Незважаючи на бойові дії,

продовжуються проводитись за розкладом заняття зі здобувачами вищої освіти, хоча вони мають специфічний характер і вимагають від викладачів інформаційно-мобілізуєчих дій. А саме – надання знань, об'єктивної інформації про війну, мобілізації здобувачів заради перемоги.

Для дистанційного навчання з політології використовуються всі можливі електронні засоби: електронна пошта, месенджери (WhatsApp, Telegram), відеоконференції ZOOM. Платформа «Moodle» дозволяє здійснювати спілкування в асинхронному режимі з використанням навчального елемента «Завдання», що дозволяє викладачеві надавати здобувачам вищої освіти завдання, оцінювати їх. Окремо здобувачам надається можливість виконувати модульні контрольні роботи, проходити тестування. Поширення отримало завдання щодо самостійного створення опорного конспекту лекції з теми «Історичні етапи становлення й розвитку світової політичної думки». Після проведення лекції здобувачі самостійно зобов'язані скласти опорний конспект шляхом заповнення таблиці, а саме: напроти кожного етапу визначити період його існування в історії людства та імена видатних представників і назви їх теорій як зазначено у таблиці 1.

Ефективно використовуються форуми. Так, у другому модулі «Теорія політики», запроваджено форум «Виборча система в сучасній Україні». Він завершує тему «Вибори як основна форма політичного процесу». Це спеціальний ресурс для виконання завдання та обговорення поданих матеріалів. Він має таке завдання: «Проаналізуйте, на основі законів України, виборчу систему в сучасній Україні. З'ясуйте за якими типами виборів вона побудована та охарактеризуйте її. Для вивчення теми використовуйте матеріали лекції з теми 7» [4, с.38]. Проаналізуйте Виборчий кодекс України від 19.12.2019 [5].

Таблиця 1

Назва історичного етапу світової політичної думки	Роки існування	Прізвища видатних представників	Політичні ідеї, теорії, праці
Античність			
Політична думка середніх віків			
Політичні ідеї епохи «Відродження»			
Політична думка Нового часу			
Соціально-політичні теорії століття			
Політичні доктрини ХХ століття			
Політичні концепції ХХІ століття			

Отже, головною метою вище означених змін є реалізація нових вимог до якості сучасного спеціаліста, рівня його самостійності, кваліфікації, здатності та вмінь приймати правильні відповідальні рішення. Існуюча система навчального процесу вишів гальмувала в значній мірі творче мислення, самостійність здобувачів. Запровадження механізму функціонування інноваційних педагогічних технологій надало можливість вирішення

поставлених завдань, зумовило нові зміни до форм та методів проведення занять з метою розвитку творчого мислення здобувачів, формування відповідних знань, умінь, навичок.

Список використаної літератури:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 104. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-aktiv-kabinetu-ministriv-ukrayini-104-170221>(дата звернення: 25.02.2024).

2. Михайлишин У. Б., Сухан В. С., Анталовці О. В. Психологічний стан здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Психологія. 2023. № 2. С. 27–33. URL: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2023.2.5> (дата звернення: 22.03.2024).

3. Інформаційно-психологічна війна: Україна її точно не програє. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3494447-informacijnopsihologicna-vijna-ukraina-ii-tocno-ne-prograe.html> (дата звернення: 25.03.2024).

4. Політологія: дистанційний курс. Навчальний посібник / Самуйлік М. М., Чебан О. М., Федорова І. В., Чорна Л. М., за ред. М. М. Самуйліка. Одеса: «Пегас», 2022. С. 38-39.

5. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20/print>» (дата звернення: 25.03.2024).